

Çevik, H., Orakcı, Ş., Aktan, O., Toraman, Ç. & Ayçiçek, B. (2018). Ortaokul öğrencilerinin kelime öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (2), 796-814.

Geliş Tarihi: 19/09/2017

Kabul Tarihi: 31/05/2018

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN KELİME ÖĞRENME STRATEJİLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER BAKIMINDAN İNCELENMESİ (ANKARA İLİ ÖRNEĞİ)

Hüseyin ÇEVİK*
Şenol ORAKCI**
Osman AKTAN***
Çetin TORAMAN****
Burak AYÇİÇEK*****

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Ankara ili, Keçiören ilçesinde ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin yabancı dilde kelime öğrenme stratejilerini kullanma düzeylerinin belirlenmesi, öğrencilerin akademik başarıları ile yabancı dilde kelime öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve yabancı dilde kelime öğrenme stratejilerini kullanma düzeylerinin çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesidir. Araştırma sonucunda, İngilizce dersi başarısı ile kelime öğrenme stratejileri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Cinsiyete göre yalnızca bilişsel stratejilerin kullanımında anlamlı farklılık olduğu, diğer alt boyutların hiçbirinde anlamlı farklılık olmadığı, anne ve baba eğitim düzeylerine göre yabancı dil öğrenme stratejilerinde herhangi bir farklılık olmadığı, öğrencilerin seviyelerine göre İngilizce hikâye kitabı okuma durumlarına göre yabancı dil öğrenme stratejilerinde anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil, Kelime Öğrenme, Başarı

EXAMINATION OF MIDDLE SCHOOL STUDENTS' VOCABULARY LEARNING STRATEGIES IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES (SAMPLE OF ANKARA PROVINCE)

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the level of use of vocabulary learning strategies in foreign language, the relationship between the academic achievement of students and vocabulary learning strategies in foreign language and the use of vocabulary learning strategies in foreign language in terms of various variables. No significant relationship was found between English language achievement and vocabulary learning strategies. It was determined that there was a meaningful difference only in the use of cognitive strategies, no significant difference in the other sub-dimensions, no significant difference in foreign language learning strategies according to educational levels of parents while there was a meaningful difference in foreign language learning strategies according to students' levels in terms of English story book reading.

Keywords: foreign language, vocabulary learning, achievement

* MEB, Öğretmen, cevik1979@gmail.com

** Dr., Öğretmen, MEB, senolorak@gmail.com

*** Dr., MEB, Öğretmen, karakteregitimi@gmail.com

**** Dr., Öğretmen, MEB, cetintoraman@gmail.com

***** MEB, Öğretmen, aycicekburak@gmail.com

1.GİRİŞ

Günümüz bilgi toplumunda, yaşam boyu öğrenmenin ve bireysel gelişmenin en önemli aracı dildir. İnsanlar okuma, yazma, anlama, sorgulama, düşünme, sorun çözme gibi zihinsel becerileri dil aracılığıyla edinmektedirler. Dil, hem zihinsel gelişmenin göstergesi hem de anlamın aracıdır (Güneş, 2011; Özbay ve Melanlıoğlu, 2008). Dil öğretimi alanında vazgeçilemez öğeler kelimelerin öğretilmesi ve öğrenilmesidir. Nitelikli bir kelime öğretimin gerçekleşmesi için öğrencilerin iyi bir kelime bilgisine sahip olması gereklidir (Büyükkız ve Hasırcı, 2013).

Kelime öğrenimi ve kelime öğrenme stratejileri, dil öğrenme sürecinin temel unsurlarından biridir. Öğrenciler sosyal ve eğitim hayatlarında kendilerini en iyi dil ile ifade ederler. Bir konuda bilgilerin ve düşünce biçiminin ortaya konulmasında kelime seçimi, kelime kullanımı oldukça önemlidir. Öğrencilerin kendileri için en uygun öğrenme stratejisini belirleyerek, kelime hazinelerini zenginleştirmeleri yabancı dil öğreniminde bir gerekliliktir (MEB, 2010). Bireyin kelime hazinesinin zengin olması, kişinin okuduğu kaynakları anlatmasını, düşündüklerini ve kendini daha rahat ifade etmesini sağlar (Karatay, 2007). Kendini rahat ifade eden bireyler, okul hayatı, sosyal hayat ve çalışma hayatında daha başarılı iletişim kurar ve bireyler arası etkileşim sağlarlar (Kurudayıoğlu, 2005). Etkili bir iletişim sağlamak için bir kelimeyi öğrenmenin yanı sıra öğrenilen kelimeyi hatırlamak ve gerekli olduğu durumlarda kullanabilmek gerekir. Yabancı bir kelimeyi öğrenirken kelimenin anlamı, işlevi ve gramer bilgisi yönleriyle de bilinmesi gerekir (Çelikkaya, 2012).

Kelime öğretiminde düzey, ilgi ve ihtiyaçlar göz önüne alındığında kelime öğretim yolları çeşitlilik gösterebilir (Apaydın, 2007; Özbay ve Melanlıoğlu, 2008). Bireyler bir dili yabancı dil olarak öğrenirken farklı kelime öğrenme stratejisi kullanırlar. Yapılan araştırmalar, öğrenciler tarafından tercih edilen kelime öğrenme stratejilerinin sınıflandırılması açısından farklılıklar ortaya koymuştur (Cohen vd., 1997; Cook, 2001; Lawson ve Hogben, 1996; Gu ve Johnson, 1996; Fan, 2003; Schmitt ve Mccarthy, 1997 ; Stoffer, 1995). Cohen vd. (1997) yeni bir kelimenin bellekte kalıcı hale gelmesi için dört temel stratejinin uygulanması gereğine dikkat çekmiştir. Bu stratejileri, kelime ve anlamını kalıcı duruma gelinceye kadar ezberlemek, kelimenin ekleri ve kökü ile yapısını analiz etmek, eşanlamlı kelimeleri kelimenin yapısına göre kümeleme ve başka bir cümle ile bağlama, yabancı dil kelimesi ile ilgili bilişsel bir bağ oluşturma olarak ifade etmiştir. Cook (2001) kelime öğrenme stratejilerini kelimenin anlamını anlamak için stratejiler (bağlamdan tahmin etme, çıkarım yapma, kökteşlerinden tahmin etme) ve kelimeyi edinmek için stratejiler (tekrarlama ve ezberleme, var olan bilgilerle ilişkilendirme, zihinde kelimeleri organize etme) olmak üzere ikiye ayırmıştır. Schmitt ve Mccarthy (1997) kelime öğrenme stratejilerini, keşfetme ve pekiştirme olmak üzere iki temel kategoriye ayırmışlardır. Öğrencinin ilk kez karşılaştığı kelimeleri belirleyerek kalıcı hale getirebilmeleri için kullandığı keşfetme stratejilerini kendi içinde belirleme ve sosyal stratejiler olarak ikiye ayırmıştır. Öğrenilen kelimenin kalıcılığını sağlamaya yönelik pekiştirme stratejilerini ise; sosyal, bellek, bilişsel ve yürütücü biliş stratejileri altında belirtmiştir. Her stratejinin temel amacı kelimeleri kullanma, tekrar etme, hatırlama ve nihayetinde kelime öğrenmeyi kalıcı hale getirmektir. Stoffer (1995) bireysel farklılıkları esas alan dil kullanımı, özmotivasyon, zihinsel bağ kurma, hafıza, kelimeleri organize etme, yaratıcılık, kaygı önleme, fiziksel ve işitsel olmak üzere dokuz stratejiyi esas alan kelime öğrenme stratejileri envanterini geliştirmiştir. Hogben ve Lawson (1996) ise

kelime öğrenme stratejilerini kendi öğrencilerinin kelime öğrenimleri aşamalarında edindikleri gözlemlerine dayalı olarak sınıflandırmışlardır. Kelime öğrenme stratejileri tekrar stratejileri (kelimeleri okuma, tekrar, kelime ve anlamını yazma toplu tekrar, öğrenmeyi test etme), kelime özelliklerinin analiz edilmesi (önek, kelime heceleme, kelimelerin sınıflandırılması), basit ayrıştırılma (bağlamın yalın kullanımı, benzerlik, ses ilişkisi) ve karmaşık ayrıştırılma (bağlamın karmaşık kullanımı) olarak açıklamışlardır.

Kelime öğrenme stratejileri; öğrencilere daha hızlı, özerk, daha etkili kelime öğrenme ve öğrendikleri kelimeleri yeni durumlara transfer etme, öğrenilenleri kalıcı hale getirme, öğrenilenleri hatırlama, öğrenilen kelimeleri kullanılma, kelime öğreniminde yüksek bir başarı elde edilmesini ve dolaylı olarak bireyin yabancı dili içselleştirilmesini sağlar. (Hamamcı, 2012; Kojic-Sbao&Lightbrown, 1999; Oxford, 1990).

İlgili yurtiçi ve yurt dışı alanyazını incelendiğinde son yıllarda kelime öğrenme stratejileri ile ilgili çalışmaların artmaya başladığı görülmektedir. Öğrencilerin dil öğrenmede kullandıkları kelime öğrenme strateji tercihlerinin belirlenmesi (Hamamcı, 2012; İzci & Sucu, 2013; Karahan Üzülmöz, 2015; Kırmızı & Topçu, 2014; Kocaman & Kızılkaya-Cumaoğlu, 2014), öğretmen adaylarının dil öğrenmede kullandıkları kelime öğrenme strateji tercihlerinin belirlenmesi (Bekleyen, 2005) kelime öğrenme stratejilerinin başarıya etkisi (Aydemir, 2007; Torun Uğurluer, 2010), hikâye kullanımının kelime öğretime etkisi (Yıldız, 2008), strateji eğitimi ve kelime edinimi arasındaki ilişki (Acar, 2016; Geçkil Maroney, 2014; Gu & Johnson, 1996), kelime öğrenme stratejileri ile yabancı dil öğrenme başarısı ve yabancı dil yeterliliği arasındaki ilişki (Balıdede & Lokmacıoğlu, 2014), yabancılara Türkçe öğretiminde kelime öğrenme stratejilerinin kullanılması (Biçer & Polatcan, 2015; Tok & Yığın, 2014; Yığın, 2013); kelime stratejileri öğretiminde portfolyo kullanımının etkisi (Yang, 2003) ile ilgili araştırmaların yapıldığı görülmektedir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde yapılan çalışmalarda yoğunluklu olarak öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerinin belirlenmesi, kelime öğrenme stratejisi kullanmanın başarıya etkisi, kelime öğrenme stratejileri ile yabancı dil yeterliliği arasındaki ilişki ve yabancılara Türkçe öğretiminde kelime stratejilerinin kullanılmasının araştırıldığı görülmektedir. Özellikle dil öğrenmenin ders olarak ağırlığının artmaya başladığı temel eğitimin ortaokul kademesinde yer alan ortaokul öğrencilerinin kelime öğrenme stratejilerinin belirlenmesine yönelik sadece bir çalışmanın (İzci & Sucu, 2013) yer aldığı görülmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmalarda kullanılan değişkenlerin farklılığı nedeniyle araştırma sonuçlarının öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerinin farklı boyutları ile ele alınması konusunda sağlayacağı bilgilerle alanyazına katkı sağlayacağı ve bu yönüyle de çalışmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı Ankara ili, Keçiören ilçesinde ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin yabancı dilde kelime öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Öğrencilerin yabancı dilde kelime öğrenme stratejilerini kullanmaları hangi düzeydedir?
2. Öğrencilerin akademik başarıları ile yabancı dilde kelime öğrenme stratejileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

3. Cinsiyete, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, hikâye okuma sıklığına göre öğrencilerin kullandıkları yabancı dilde kelime öğrenme stratejileri arasında anlamı farklılık var mıdır?

2.YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Modeli

Araştırma betimsel araştırma türlerinden ilişkisel tarama deseninde gerçekleştirilmiştir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014). Bu çalışmada öğrencilerin yabancı dilde kelime öğrenme stratejileri çeşitli değişkenler bakımından betimlenmeye ders başarısı ile ilişkisi incelenmeye çalışılmıştır.

2.2.Araştırma Grubu

Araştırmanın verileri Ankara ili Keçiören ilçesinde ortaokul düzeyinde öğrenim gören toplam 368 öğrenciden elde edilmiştir. Bu öğrenciler Keçiören ilçesinin merkezi ve kenar mahallelerinde yer alan üç ortaokulun öğrencisidir. Araştırma grubu oluşturulurken grubun, araştırmaya katılmaya gönüllü, ulaşılması, veri toplanması kolay olan öğrencilerden oluşmasına dikkat edilmiştir. Bu durum çalışmada amaçlı örneklem kullanılmasına neden olmuştur. Araştırma grubuyla ilgili bazı demografik özellikler Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo 1.
Araştırma Grubunun Demografik Özellikleri

Değişken		Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	143	38,9
	Kız	225	61,1
Sınıf	5.Sınıf	139	37,8
	6.Sınıf	101	27,4
	7.Sınıf	73	19,8
	8.Sınıf	55	14,9
Anne Eğitim Düzeyi	İlkokul-Ortaokul	177	48,1
	Lise	144	39,1
	Üniversite ve Üstü	47	12,8
Baba Eğitim Düzeyi	İlkokul-Ortaokul	129	35,1
	Lise	155	42,1
	Üniversite ve Üstü	84	22,8
Ailenizin Gelir Düzeyi	0-2000 TL	168	45,7
	2001-4000 TL	145	39,4
	4001 TL ve Üstü	55	14,9
TOPLAM		368	100

2.3. Veri Toplama Aracı ve Özellikleri

Araştırmada Kocaman ve Kızılkaya-Cumaoğlu (2014) tarafından geliştirilmiş olan “Yabancı Dilde Kelime Öğrenme Stratejileri Ölçeği (YDKÖSÖ)” kullanılmıştır. Ölçek altı faktörde kelime öğrenme stratejileri hakkında bilgi sunmaktadır. YDKÖSÖ Likert türde geliştirilmiş bir ölçektir. Toplam 32 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarına ilişkin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları .62 ile .89 arasında değişmektedir. YDKÖSÖ doğrulayıcı faktör analizi uyum indeksleri sonuçları ise şöyle özetlenebilir: $X^2/sd=2.36$, CFI=0.96, RMSEA=0.052, SRMR=0.054. Bu değerler alanyazına göre kabul edilebilir değerler düzeyindedir. Bu araştırma kapsamında elde edilen veriler üzerinden YDKÖSÖ’ye iç tutarlılık anlamında güvenilirlik bilgisi veren Cronbach Alpha testi uygulanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlik değerleri .71 ile .88 arasında belirlenmiştir. Öğrencilerin İngilizce dersi akademik başarıları okul idarelerinden alınan puanlara dayalı olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla öğretmenlerin uyguladıkları sınavlar, öğretmen yapısı başarı testleriyle İngilizce dersi başarıları belirlenmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada 368 ortaokul öğrencisinden YDKÖSÖ ile elde edilen veriler analiz edilirken, araştırma sorularına paralel olarak "*İlişkisiz Örneklem İçin T-Testi, ANOVA ve Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Testi*" uygulanması düşünülmüştür. Bu testler parametrik testlerdir. Bu testlerin uygulanabilmesi için gerek YDKÖSÖ’nün altı alt boyutundan gerekse toplamından elde edilen verilere uygulanan "*Kolmogorov-Smirnov Normal Dağılım Testi*" sonucunda, verilerin normal dağılım göstermesi gerekmektedir (Büyüköztürk, 2013; Kalaycı, 2005; Green ve Salkind, 2008; Özdamar, 2013). Test sonuçları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2.
Kolmogorov-Smirnov (KS) Normal Dağılım Testi Sonuçları

Ölçek	N	sd	p
Bellek Stratejileri	368	368	0,000
Bilişsel Stratejiler	368	368	0,000
Tamamlayıcı Stratejiler	368	368	0,000
Üst Bilişsel Stratejiler	368	368	0,000
Duyuşsal Stratejiler	368	368	0,000
Sosyal Stratejiler	368	368	0,000
Yabancı Dilde Öğrenme Stratejileri	368	368	0,000

Tablo 2’de yer alan KS testi sonucu incelendiğinde YDKÖSÖ ve alt boyutlarından elde edilen verilerin KS test sonuçlarının anlamlı olduğu ($p<.05$) görülmektedir. Bu sonuç elde edilen puanların normal dağılım göstermediğini kanıtlamaktadır. Bu nedenle analizlerde nonparametrik teknikler kullanılmıştır.

3.BULGULAR

3.1.Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenme Stratejileri

Araştırmada YDKÖSÖ kullanılmıştır. Ölçeğin altı alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlardan katılımcıların aldıkları puanların betimsel istatistikleri Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.
YDKÖSÖ'ye Ait Betimsel İstatistikler

Ölçek	N	\bar{X}	Mod	S	Minimum	Maksimum
Bellek Stratejileri	368	20,93	7	7,79	7	35
Bilişsel Stratejiler	368	14,30	15	5,70	5	25
Tamamlayıcı Stratejiler	368	11,49	4	4,64	4	20
Üst Bilişsel Stratejiler	368	12,44	12	4,73	4	20
Duyuşsal Stratejiler	368	17,82	18	6,53	6	30
Sosyal Stratejiler	368	17,10	18	6,54	6	30
Yabancı Dilde Öğrenme Stratejileri	368	94,07	32	31,63	32	160

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların bellek ve tamamlayıcı stratejilerini düşük oranda (mod: 7 ve 4) kullandığı, bilişsel, üst bilişsel, duyuşsal ve sosyal stratejilerin ise daha yoğun kullanıldığı belirlenmiştir.

3.2.Akademik Başarı ve Yabancı Dil Öğrenme Stratejisi İlişki

Araştırmaya katılan öğrencilerin İngilizce dersi karne notları okul idaresinden alınmıştır. Bu başarı durumu ile yabancı dil öğrenme stratejileri ölçeğinin ve alt boyutlarının arasındaki ilişki incelenmiştir. Veriler normal dağılım göstermediğinden bu inceleme "Spearman Brown Sıra Farkları Korelasyon Katsayısı" ile hesaplanmıştır. Sonuçlar Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.
YDKÖSÖ İle Akademik Başarı İlişkisi

Değişkenler	N	r	p
İngilizce Dersi Karne Notu*Bellek Stratejileri	368	0,056	0,282
İngilizce Dersi Karne Notu*Bilişsel Stratejiler	368	0,009	0,862
İngilizce Dersi Karne Notu*Tamamlayıcı Stratejiler	368	0,044	0,399
İngilizce Dersi Karne Notu*Üst Bilişsel Stratejiler	368	0,045	0,392
İngilizce Dersi Karne Notu*Duyuşsal Stratejiler	368	0,035	0,501
İngilizce Dersi Karne Notu*Sosyal Stratejiler	368	-0,040	0,450
İngilizce Dersi Karne Notu*Yabancı Dilde Öğrenme Stratejileri	368	0,047	0,369

Tablo 4 incelendiğinde İngilizce akademik başarı düzeyi ile bellek stratejileri arasında düşük düzeyde pozitif yönde, bilişsel stratejiler arasında düşük düzeyde pozitif yönde, tamamlayıcı stratejiler arasında düşük düzeyde pozitif yönde, üst bilişsel stratejiler arasında düşük düzeyde pozitif yönde, duyuşsal stratejiler arasında düşük düzeyde pozitif yönde, yabancı dil öğrenme stratejileri arasında düşük düzeyde pozitif yönde, sosyal stratejilerle düşük düzeyde negatif yönde ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu ilişkilerin hiçbiri anlamlı değildir ($p > .05$).

3.3. Cinsiyet ve Yabancı Dil Öğrenme Stratejisi

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetine göre yabancı dil öğrenme stratejilerinde anlamlı farklılık olup olmadığı test edilmiştir. Bu test Mann Whitney U Test ile yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5.
Cinsiyete Göre YDKÖSÖ Karşılaştırması

Değişken	Cinsiyet	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
Bellek Stratejileri	Erkek	143	172,26	24633,00	14337,000	0,078
	Kız	225	192,28	43263,00		
Bilişsel Stratejiler	Erkek	143	170,29	24351,00	14055,000	0,040
	Kız	225	193,53	43545,00		
Tamamlayıcı Stratejiler	Erkek	143	182,94	26160,00	15864,000	0,822
	Kız	225	185,49	41736,00		
Üst Bilişsel Stratejiler	Erkek	143	177,78	25422,00	15126,000	0,331
	Kız	225	188,77	42474,00		
Duyuşsal Stratejiler	Erkek	143	171,58	24536,50	14240,500	0,063
	Kız	225	192,71	43359,50		
Sosyal Stratejiler	Erkek	143	176,68	25265,00	14969,000	0,259
	Kız	225	189,47	42631,00		
Dil Öğrenme Stratejileri	Erkek	143	172,92	24728,00	14432,000	0,096
	Kız	225	191,86	43168,00		

Tablo 5 incelendiğinde cinsiyete göre yalnızca bilişsel stratejilerin kullanımında anlamlı farklılık olduğu ($U=14055,000$, $p<.05$), diğer alt boyutların hiçbirinde anlamlı farklılık olmadığı anlaşılmaktadır. Kızların bilişsel stratejileri kullanım oranı erkeklerden yüksektir.

3.4. Anne Eğitim Düzeyi ve Yabancı Dil Öğrenme Stratejisi

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyine göre yabancı dil öğrenme stratejilerinde anlamlı farklılık olup olmadığı test edilmiştir. Bu test Kruskal Wallis Test ile yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6.
Anne Eğitim Düzeyine Göre YDKÖSÖ Karşılaştırması

Değişken	Anne Eğitim	N	Sıralar Ortalaması	χ^2	sd	p
Bellek Stratejileri	İlkokul-ortaokul	177	189,15	1,831	2	0,400
	Lise	144	175,43			
	Üniversite	47	194,77			
Bilişsel Stratejiler	İlkokul-ortaokul	177	183,14	0,088	2	0,957
	Lise	144	186,54			
	Üniversite	47	183,38			
Tamamlayıcı Stratejiler	İlkokul-ortaokul	177	184,64	1,319	2	0,517
	Lise	144	179,34			
	Üniversite	47	199,79			
Üst Bilişsel Stratejiler	İlkokul-ortaokul	177	184,15	0,529	2	0,767
	Lise	144	181,65			
	Üniversite	47	194,54			

Tablo 6. devamı

Değişken	Anne Eğitim	N	Sıralar Ortalaması	X ²	sd	p
Duyuşsal Stratejiler	İlkokul-ortaokul	177	183,44	0,454	2	0,797
	Lise	144	182,65			
	Üniversite	47	194,19			
Sosyal Stratejiler	İlkokul-ortaokul	177	189,17	0,707	2	0,702
	Lise	144	181,11			
	Üniversite	47	177,31			
Dil Öğrenme Stratejileri	İlkokul-ortaokul	177	185,89	0,410	2	0,815
	Lise	144	180,61			
	Üniversite	47	191,19			

Tablo 6 incelendiğinde anne eğitim düzeyine göre yabancı dil öğrenme stratejilerinde herhangi bir farklılık olmadığı ($p>.05$) anlaşılmaktadır.

3.5.Baba Eğitim Düzeyi ve Yabancı Dil Öğrenme Stratejisi

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine göre yabancı dil öğrenme stratejilerinde anlamlı farklılık olup olmadığı test edilmiştir. Bu test Kruskal Wallis Test ile yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7.

Baba Eğitim Düzeyine Göre YDKÖSÖ Karşılaştırması

Değişken	Baban Eğitim	N	Sıralar Ortalaması	X ²	sd	p
Bellek Stratejileri	İlkokul-ortaokul	129	182,48	1,363	2	0,506
	Lise	155	179,85			
	Üniversite	84	196,18			
Bilişsel Stratejiler	İlkokul-ortaokul	129	183,60	1,114	2	0,573
	Lise	155	179,69			
	Üniversite	84	194,76			
Tamamlayıcı Stratejiler	İlkokul-ortaokul	129	184,45	2,515	2	0,284
	Lise	155	176,53			
	Üniversite	84	199,30			
Üst Bilişsel Stratejiler	İlkokul-ortaokul	129	176,78	3,478	2	0,176
	Lise	155	180,82			
	Üniversite	84	203,14			
Duyuşsal Stratejiler	İlkokul-ortaokul	129	174,34	2,187	2	0,335
	Lise	155	186,94			
	Üniversite	84	195,60			
Sosyal Stratejiler	İlkokul-ortaokul	129	185,52	0,019	2	0,991
	Lise	155	183,95			
	Üniversite	84	183,93			
Dil Öğrenme Stratejileri	İlkokul-ortaokul	129	180,61	1,520	2	0,468
	Lise	155	180,94			
	Üniversite	84	197,05			

Tablo 7 incelendiğinde baba eğitim düzeyine göre yabancı dil öğrenme stratejilerinde herhangi bir farklılık olmadığı ($p>.05$) anlaşılmaktadır.

3.6.İngilizce Hikâye Kitabı Okuma ve Yabancı Dil Öğrenme Stratejisi

Araştırmaya katılan öğrencilerin “En son ne zaman seviyenize uygun İngilizce hikâye kitabı okudunuz?” sorusuna verdiği yanıtı göre yabancı dil öğrenme stratejilerinde anlamlı farklılık olup olmadığı test edilmiştir. Bu test Kruskal Wallis Test ile yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8.

İngilizce Hikâye Kitabı Okuma Düzeyine Göre YDKÖSÖ Karşılaştırması

Değişken	Hikâye Kitabı Okuma Düzeyi	N	Sıralar Ortalaması	X ²	sd	p
Bellek Stratejileri	Son bir hafta	62	217,27	30,238	3	,000
	Son bir ay	66	224,34			
	Son bir yıl ve üzeri	75	191,95			
	Hiç	165	152,86			
Bilişsel Stratejiler	Son bir hafta	62	216,59	23,781	3	,000
	Son bir ay	66	221,88			
	Son bir yıl ve üzeri	75	182,08			
	Hiç	165	158,59			
Tamamlayıcı Stratejiler	Son bir hafta	62	223,27	19,704	3	,000
	Son bir ay	66	209,41			
	Son bir yıl ve üzeri	75	180,83			
	Hiç	165	161,64			
Üst Bilişsel Stratejiler	Son bir hafta	62	213,87	28,659	3	,000
	Son bir ay	66	219,80			
	Son bir yıl ve üzeri	75	199,48			
	Hiç	165	152,53			
Duyuşsal Stratejiler	Son bir hafta	62	221,77	29,381	3	,000
	Son bir ay	66	216,72			
	Son bir yıl ve üzeri	75	195,35			
	Hiç	165	152,68			
Sosyal Stratejiler	Son bir hafta	62	207,76	17,326	3	,001
	Son bir ay	66	212,09			
	Son bir yıl ve üzeri	75	195,59			
	Hiç	165	159,68			
Dil Öğrenme Stratejileri	Son bir hafta	62	224,73	33,588	3	,000
	Son bir ay	66	223,16			
	Son bir yıl ve üzeri	75	189,53			
	Hiç	165	151,63			

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin “En son ne zaman seviyenize uygun İngilizce hikâye kitabı okudunuz?” sorusuna verdiği yanıtı göre yabancı dil öğrenme stratejilerin hepsinde anlamlı farklılık olduğu ($p<.05$) anlaşılmaktadır. Hemen hemen her alt boyutta hikâye kitabı okuma sıklıkça kullanılan stratejiler de fazlaşmaktadır.

4.TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin kelime öğrenme stratejilerinden en çok bilişsel, üst bilişsel, duyuşsal ve sosyal stratejileri kullandıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin bilişsel stratejileri kullanması, kelime öğrenme sürecinde tahmin etmek, çıkarım yapmak, akıl yürüterek sonuca varmak, analiz etmek, özetleme, not alma gibi hedef dilde anlama ve üretme için yapı oluşturmak ve alıştırmaya yapmak gibi stratejileri

kullanma ihtiyacından kaynaklanmış olabilir. Üst bilişsel stratejileri kullanmaları, kendi biliş seviyelerinin farkında olarak kendileri için hedef belirleme, öncelik sırasına koyma, planlama, öz yönetim, öz kontrol, öz değerlendirme gibi işlemleri uygulamalarına bağlanabilir. Duyuşsal stratejilerinin kullanılması ise kelime öğrenme sürecinde konuya olan ilgi ve öğretmene karşı tutum gibi faktörlerin öneminden kaynaklanmış olabilir. Nitekim duyuşsal stratejiler güdüsel ve duygusal engelleri kaldırmaya yardım etmektedir.

Öğrencilerin sosyal stratejileri kullanmaları, günlük yaşamlarında kelime çalışması yaparken sosyal çevresi ile birlikte çalışarak öğrendiklerini günlük yaşamlarına transfer etme çabalarına bağlanabilir. Ayrıca öğrencilerin, dili daha aktif kullanmaları ve kendilerini çevresiyle iletişim kurarak test edebilme çabası içine girmeleri sosyal stratejileri tercih etme sebepleri olabilir. Bu noktada, Altan (2003) üniversite öğrencilerinin kelime öğrenirken en fazla kullanılan stratejilerden birinin sosyal stratejiler olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Aşal ve Özen (2006) İngilizce öğretmeni adayları arasında, sosyal stratejilerin en fazla kullanılan stratejiler arasında olduğunu ortaya koymuşlardır.

Ortaokul öğrencilerinin kelime öğrenme stratejilerinden en az bellek ve tamamlayıcı stratejileri kullandıkları bulgusuna ulaşılmıştır. Bunun sebebi kelime gruplama, resim ve görsellerden yararlanma gibi bellek stratejilerinin öğrencilere anlamlı gelmemesi veya ilgilerini çekmemesi ile ilgili olabilir. Ayrıca bu durum öğrencilerin herhangi bir çaba göstermeden hazırı alma isteklerinden kaynaklanıyor olabilir. Öğrenciler, bellek ve tamamlayıcı stratejiler kapsamında zihinsel bağlar kurmak veya bilgileri keşfetmek yerine bir bilene sormayı ve hemen sonuca ulaşmayı tercih edebilirler.

Ortaokul öğrencilerinin İngilizce akademik başarı düzeyleri ile bellek stratejileri arasında düşük düzeyde pozitif yönde, bilişsel stratejiler arasında düşük düzeyde pozitif yönde, tamamlayıcı stratejiler arasında düşük düzeyde pozitif yönde, üst bilişsel stratejiler arasında düşük düzeyde pozitif yönde, duyuşsal stratejiler arasında düşük düzeyde pozitif yönde, yabancı dil öğrenme stratejileri arasında düşük düzeyde pozitif yönde, sosyal stratejilerle düşük düzeyde negatif yönde ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu ilişkilerin anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal stratejileri kullanma durumu ile öğrencilerin akademik başarıları arasında negatif yönde bir ilişki olması beklenen bir sonuç değildir. Nitekim sosyal stratejileri etkili kullanmanın öğrencilerin akademik başarılarına olumlu etkisinin olması beklenir. Çünkü öğrencinin sosyal yaşamında kelimeyi kullanabilmesiyle birlikte dil becerisi de gelişebilir. Yapılan araştırmalarda Somuncuoğlu ve Yıldırım (2000) akademik başarıyı yüksek öğrencilerin anlamlı ve bağımsız öğrenmeye yönelik stratejileri daha sık kullandıklarını tespit etmiştir. Altan (2003) dil öğrenme stratejileri ile yabancı dil öğrenme başarıları arasındaki ilişkinin doğrusal olduğu sonucuna ulaşmıştır. Gök ve Sılay (2008), strateji öğretiminin öğrencilerin başarıları ve problem çözme becerileri üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bekleyen (2005) ise yaptığı araştırmada öğrencilerin dil derslerinden almış oldukları dönem sonu notları ile kullandıkları dil öğrenme stratejileri arasındaki ilişki incelendiğinde konuşma, yazma ve dilbilgisi derslerindeki başarı düzeyleri ve farklı stratejilerin kullanımı arasında bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Ortaokul öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumu, cinsiyete göre sadece bilişsel stratejilerin kullanımında anlamlı farklılık göstermektedir. Kızların bilişsel

stratejileri kullanım oranı erkeklerden yüksektir. Bilişsel stratejilerin en fazla kız öğrenciler tarafından kullanılması, kız öğrencilerin öğrenme becerilerinin daha fazla gelişmiş olmasına ve zihinsel süreçleri daha etkili kullanmasına bağlanabilir. Şerabatır (2008) tarafından yapılan çalışmada kız öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini, erkek öğrencilere göre daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Oflaz (2008), Peacock ve Ho (2003), Somuncuoğlu ve Yıldırım (2000) tarafından yapılan araştırmalar kelime öğrenme stratejileri kullanımının da kızlar lehine sonuçlara ulaşımlardır. Benzer şekilde, Öztürkmen (2006) kız öğrencilerin öğrenme stratejilerini erkek öğrencilere göre daha fazla kullandıklarını belirlemiştir. Yalçın (2006) ise üniversite hazırlık sınıflarında okuyan kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha çok strateji kullandığını ortaya koymuştur.

Buna karşılık Karamanoglu (2005), Arsal ve Özen (2006), Kılıç ve Padem (2014) ve Karahan Üzülmmez (2015) tarafından yapılan çalışmalarda dil öğrenme stratejileri kullanımının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşımlardır. Fan (2003), kız ve erkekler arasında farklılıklar olduğunu gösteren bir çok araştırmada, cinsiyetin değil de hafıza, motivasyon ve kültür gibi bireysel farklılıkları ön plana çıkaran özelliklerin kelime öğrenme stratejilerini kullanmada etkili olduğunun gösterildiğini ifade etmiştir.

Ortaokul öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, anne eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Sosyo-ekonomik ve kültürel nedenlerden dolayı annenin çocuklarına yeterince zaman ayırmamaları ve çocuklarının her türlü sorunlarıyla ilgilenmemeleri bu durumu yaratmış olabilir. Elde edilen bu bulgunun aksine, Şerabatır (2008) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin kelime stratejilerini kullanma düzeyleri ve annelerinin eğitim durumlarına göre, sadece anneleri üniversite mezunu olan öğrenciler arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Bunun yanında araştırmada annesi üniversite mezunu olan öğrencilerin sosyal stratejileri, diğer stratejilere oranla daha fazla kullanmış oldukları sonucuna ulaşımlardır.

Ortaokul öğrencilerinin kelime stratejilerini kullanma durumları, baba eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Benzer şekilde, Şerabatır (2008) ve Karahan Üzülmmez (2015) tarafından yapılan çalışmalarda da öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri ile baba eğitim durumu arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bunun sebebi, babanın hangi eğitim düzeyinde olursa olsun çocuklarıyla daha az zaman geçiriyor olması olabilir.

Anne-baba eğitim düzeyi ile kelime öğrenme stratejilerini kullanma düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen Somuncuoğlu ve Yıldırım (2000), araştırmada anne-baba eğitim düzeyi yüksek öğrencilerin öğrenme stratejilerini, anne-baba eğitim düzeyi daha düşük öğrencilere oranla daha çok kullandıkları sonucuna ulaşımlardır. Çocuğunun kelime öğrenme sürecine destek olmak için anne ve babanın onlara uygun fırsatlar sunması, tavsiyelerde bulunması öğrencinin başta sosyal stratejiler olmak üzere diğer stratejileri etkili bir şekilde kullanmasına olanak sağlayabilir.

Ortaokul öğrencilerinin “En son ne zaman seviyenize uygun İngilizce hikâye kitabı okudunuz?” sorusuna verdiği yanıtı göre yabancı dil öğrenme stratejilerin hepsinde anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Hemen hemen her alt boyutta hikâye kitabı okuma sıklıkla kullanılan stratejiler de fazlalaşmaktadır. Bu durumun nedeni, hikâye okuma alışkanlığı kazanıldıkça öğrencilerin derse olan ilgilerinin artması neticesinde

oluşan motivasyon durumu ile ilgili olabilir. Çünkü öğrenciler, hikâyeler okudukça merak duyguları artacak ve olumlu tutum geliştirerek öğrenme çabası içine gireceklerdir.

Kelime öğrenme stratejilerinin kullanımı ile öğrencilerin kelime dağarcığında artışlar sağlanması, öğrencilerin öğrenme sürecine katılmaya motive edilmesi, okul başarılarının artırılması ve düşünce stratejilerinin harekete geçirilmesi hedeflenmektedir. Dil öğrenme stratejileri konusunda öğrenciler bilgilendirilmelidir. Dil öğrenme stratejilerinin öneminin anlatılması, öğrencilere öğrenme sürecini değerlendirip kendi ilerlemelerinden sorumlu olma farkındalığı kazandıracığı için faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Acar, S. (2016). *İngilizce dil sınıfı öğrencileri tarafından edinilen kelime öğrenme stratejileri ve başarıları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Altan, M. (2003). Language learning strategies and foreign language achievement. *Eğitim ve Bilim*, 28(129), 25-31.
- Apaydın, D. (2007). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir yöntem denemesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arsal, Z. ve Özen, R. (2006). The Language learning strategies of ELT teacher candidates". The 10th "International INGED ELT Conference on the Subject of Practice and Progress Selcuk University Konya- Turkey. 3-5 Kasım.
- Aydemir, V. U. (2007). *İngilizce öğretiminde dil öğrenme stratejileri öğretiminin öğrenci başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Baldede, F. ve Lokmacıoğlu, S. (2014). Undergraduate EFL students' preferences of vocabulary learning strategies depending on language achievement and proficiency level. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi Science Journal of Turkish Military Academy*, 24(2), 1-19.
- Bekleyen, N. (2005). Öğretmen adayları tarafından kullanılan dil öğrenme stratejileri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 113-122.
- Biçer, N. ve Polatcan, F. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime öğrenme stratejilerinin değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi [TAED]*, 54, 811-828.
- Büyükkiz, K. K. ve Hasırcı, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(21), 145-155.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Büyükoztürk, Ş. (2013). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Cohen, A. D., Weaver, S., and Li, T. Y. (1997). *The impact of strategies-based instruction on speaking a foreign language*. In A. D. Cohen (Ed.), London: Longman.
- Cook, V. (2001). *Second language learning and language teaching*. Oxford: Oxford University Press Inc.
- Çelikkaya, Ş. (2012). Almanca öğretmeni adaylarının sözcük öğreniminde kullandıkları öğrenme stratejileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28, 71-76.

- Fan, M. Y. (2003). Frequency of use, perceived usefulness, and actual usefulness of vocabulary learning strategies: A study of Hong Kong learners. *The Modern Language Journal*, 87(2), 222-241.
- Geçkil Maroney, E. E. (2014). *Üst bilişsel strateji eğitimi ve kelime edinimi arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Green, S. B. and Salkind, N. J. (2008). *Using SPSS for Windows and Macintosh (Analyzing and Understanding Data)*. Pearson Prentice Hall. New Jersey.
- Gök, T. ve Sılay, İ. (2008). Fizik eğitiminde işbirlikli öğrenme gruplarında problem çözme stratejileri öğretiminin problem çözmeye yönelik tutum üzerindeki etkileri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 4(2), 253-266.
- Gu, Y. and Johnson, R. K (1996). Vocabulary learning strategies and language learning outcomes. *Language Learning*, 46(4), 643-679.
- Güneş, F. (2011). Dil öğretim yaklaşımları ve Türkçe öğretimindeki uygulamalar. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 123-148.
- Hamamcı, Z. (2012). Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin dil öğrenme strateji tercihleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 314-323.
- İzci, E. ve Özgan Sucu, H. (2013). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin yabancı dil öğrenirken kullandıkları öğrenme stratejileri (Nevşehir İli Örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 19-38.
- Kalaycı, Ş. (2005). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Asil Yayın Dağıtım: Ankara.
- Karahan Üzülmöz, Y.(2015). *Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine karşı tutumlarının ve İngilizce kelime öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Karamanoğlu, S. (2005). *Almanca öğretmen adaylarında yabancı dil öğrenme stratejileri kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153.
- Kılıç, A. ve Padem, S. (2014). The examination of the language learning strategies of university preparatory class students with respect to various variables. *Elementary Education Online*, 13(2), 660- 673.
- Kırmızı, Ö. ve Topçu, N. (2014). Vocabulary learning strategies of Turkish EFL students at Karabük University. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(3), 217-232.
- Kocaman, O. ve Kızılkaya Cumaoğlu, G. (2014). Yabancı dilde kelime öğrenme stratejileri ölçeğinin geliştirilmesi. *TED Eğitim ve Bilim*, 39(176), 293-303. doi: 10.15390/EB.2014.3611.

- Kojic Sbao, I. and Lightbrown, P. M. (1999). Students' approaches to vocabulary learning and their relationship to success, *The Modern Language Journal*, 83(2), 176-192.
- Kurudayıoğlu, M. (2005). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin kelime hazinesi üzerine bir araştırma*. Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Lawson, M. J., and Hogben, D. (1996). The vocabulary learning strategies of foreign language students. *Language Learning journal*, 46, 101-135.
- MEB. (2012). Diller için Avrupa ortak başvuru metni öğrenme - öğretme - değerlendirme. Erişim Tarihi:18/06/2017 tarihinde http://Abdigm.Meb.Gov.Tr/Eski_Site/Uaorgutler/AK/Cefr_Turkce.Pdf adresinden erişilmiştir.
- Oxford, R. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. New York: Newbury House.
- Oflaz, A. (2008). Almanca öğretmeni adaylarının dil öğreniminde kullandıkları öğrenme stratejileri. *Uluslararası Sosyal Araştırma Dergisi*, 1(3), 278-300.
- Özbay, M. ve Melanlıoğlu, D. (2008). Türkçe eğitiminde kelime hazinesinin önemi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 30-45.
- Özdamar, K. (2013). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Eskişehir: Nisan Kitabevi, 1. Cilt
- Öztürkmən, B. (2006). *Ortaöğretim öğrencilerinin çoklu zeka kuramına göre zeka alanlarıyla öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Gaziantep örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Peacock, M. and Ho, B. (2003). Student language learning strategies across eight disciplines. *International Journal of Applied Linguistics*, 13(2), 179-200.
- Schmitt, N., ve Mccarthy, M. (1997). *Vocabulary description, acquisition and pedagogy*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Somuncuoğlu, Y. ve Yıldırım, A. (2000). Öğrenme stratejileri kullanımının çeşitli değişkenlerle ilişkisi. *Eğitim ve Bilim*, 25(115), 57-64.
- Stoffer, I. (1995). *University foreign language students' choice of vocabulary learning strategies as related to individual difference variables*. Doctoral Dissertation, University of Alabama.
- Şerabatır, S. (2008). *İlköğretim 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersinde kullandıkları kelime öğrenme stratejileri*. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Tok, M. ve Yığın, M. (2014). Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejileri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi/Dumlupınar University Journal of Social Sciences*, 41, 265-276.

- Torun Uğurluer, Y. (2010). *Strateji eğitiminin öğrencilerin kelime gelişimine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Yalçın, M. (2006). *Differences in the perceptions on language learning strategies of preparatory class students studying at Gazi University*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yang, N. (2003). Integrating Portfolios into learning strategy-based instruction for EFL college students. *International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 41(4), 293-325.
- Yığın, M. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe'nin ikinci dil olarak öğretiminde öğrencilerin kullandıkları kelime öğrenme stratejileri*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Yıldız, M. (2008). *İngilizcenin yabancı dil olarak öğretildiği sınıflarda kısa hikaye kullanımının kelime öğretimine etkisi üzerine karşılaştırmalı bir çalışma*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Young, D. J. ve Oxford, R. (1997). A gender-related analysis of strategies used to process written input in the native language and a foreign language. *Applied Language Learning*, 8, 1-20.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Essential factors in the field of language teaching are teaching and learning of words. It is necessary for students to have good vocabulary for a qualified vocabulary teaching (Büyükkiz ve Hasırcı, 2013). Vocabulary learning and vocabulary learning strategies are one of the basic elements of the language learning process. Enriching vocabulary by determining the most appropriate learning strategy for students is a necessity in learning a foreign language (MEB, 2010). The richness of vocabulary of an individual allow him to Express the sourcest heyread, what he thinks and Express himself well (Karatay, 2007). Individuals who Express themselves well communicate mores uccessfully in school life, social life and working life and provide inter personal interaction (Kurudayıoğlu, 2005).

Considering level, interest and needs in teaching vocabulary, the ways of teaching vocabulary can vary (Apaydın, 2007; Özbay ve Melanlıoğlu, 2008). Individuals use a different vocabulary learning strategy while learning a language as a foreign language. Researches conducted have revealed differences in terms of classification of vocabulary learning strategies preferred by students (Cohen vd., 1997; Cook, 2001; Lawson ve Hogben, 1996; Gu ve Johnson, 1996; Fan, 2003; Schmitt ve Mccarthy, 1997 ; Stoffer, 1995). Cohen vd. (1997) pointed out the necessity of implementing four basic strategies to make a new word permanent in memory. He expressed these strategies as memorization of words and their meanings permanently, analyzing the structure of words with their suffixes and roots, grouping synonyms according to the structure of words and connecting with another sentences, formation cognitive engagements related to words of a foreign language.

When the literature studies are examined, it has been seen that the number of the studies related to vocabulary learning strategies has increased in recent years. In the related literature, there are several studies on determining preferences on vocabulary learning strategies used by students for language learning (Hamamcı, 2012; İzci & Sucu, 2013; Karahan Üzülmöz, 2015; Kırmızı & Topçu, 2014; Kocaman & Kızılkaya-Cumaoğlu, 2014), determining vocabulary learning strategy preferences used by prospective teachers for language learning (Bekleyen, 2005), the effect of vocabulary learning strategies on achievement (Aydemir, 2007; Torun Uğurluer, 2010), the effect of stories on vocabulary teaching (Yıldız, 2008), the relationship between strategy education and vocabulary acquisition (Acar, 2016; Geçkil Maroney, 2014; Gu & Johnson, 1996), the relationship between vocabulary learning strategies, foreign language learning success and foreign language proficiency (Balıdede & Lokmacıoğlu, 2014), using vocabulary learning strategies in teaching Turkish to foreigners (Biçer & Polatcan, 2015; Tok & Yiğın, 2014; Yiğın, 2013), the effect of portfolio usage on teaching vocabulary strategies (Yang, 2003).

The purpose of this study is to examine vocabulary learning strategies in a foreign language of secondary school students who study in Keçiören, a district in the city of Ankara in terms of certain variables. Accordingly, the answers to the following questions are sought;

1. What is the level of students' usage of vocabulary learning strategies in a foreign language?

2. Is there a significant difference between academic achievement and vocabulary learning strategies in a foreign language of students?
3. Is there a significant difference between vocabulary learning strategies in a foreign language used by students according to gender, mothers' education level, fathers' education level, story reading frequency?

2. Method

The study was conducted through cross sectional survey design, one of descriptive research types. (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014). The purpose of this study is to determine the level of use of vocabulary learning strategies in foreign language, the relationship between the academic achievement of students and vocabulary learning strategies in foreign language and the use of vocabulary learning strategies in foreign language in terms of various variables. In the study, 368 middle school students from three middle schools in the district of Ankara, Keçiören constitute the study group in accordance with the principle of voluntary and easy data collection. The scale of vocabulary learning strategies in the foreign language (YDKÖSÖ) developed by Kocaman and Kızılkaya-Cumaoğlu (2014) was used as data collection tool. The scale gives information about vocabulary learning strategies within six factors. YDKÖSÖ is a likert type scale. It consists of 32 items. The Cronbach Alpha reliability coefficients for the subscales of the scale range from .62 to .89. The results of goodness-of-fit indices in confirmatory factor analysis of YDKÖSÖ can be summarized as follows: $\chi^2 / sd = 2.36$, CFI = 0.96, RMSEA = 0.052, SRMR = 0.054. These ones are admissible values according to the review of the literature in the field. It was observed that the KS test results of the data obtained from YDKÖSÖ and its sub-dimensions were meaningful ($p < .05$). This result proved that the scores obtained were not normally distributed. For this reason, nonparametric techniques were used in the analyzes.

3. Findings, Discussion, Results

It was determined that the middle school students participating in the study used cognitive, metacognitive, emotional and social strategies most among the vocabulary learning strategies. The use of cognitive strategies by students may be due to the need to use strategies such as predicting, making inferences, reaching conclusions, analyzing, summarizing, taking notes that all constitute building a structure to understand and produce in a target language as well as practicing it. It has been found that middle school students used memory and complementary strategies the least among vocabulary learning strategies. This can result from that memory strategies such as grouping, using pictures and visuals do not make sense or draw attention to the students. It has been found that there was a low positive correlation between a level of English academic achievement and memory strategies and a low positive correlation between cognitive strategies, a low positive correlation between complementary strategies, a low positive correlation between metacognitive strategies, a low positive correlation between affective strategies, a low positive correlation between foreign language learning strategies, a low negative correlation between social strategies. It has been found that the correlations were not significantly meaningful. The use of vocabulary strategies by middle school students shows a significant difference only in the use of cognitive strategies according to sex.

Girls' use of cognitive strategies is higher than boys. The fact that female students used cognitive strategies more than male students can be attributed to the fact that female students' learning skills are more developed and they used mental processes more effectively. The use of vocabulary strategies by middle school students does not show a significant difference according to the level of mother education. That finding can be explained due to the fact that the mother did not have enough time with their children and they did not take care of all kinds of their children's problems because of socio-economic and cultural reasons. The use of vocabulary strategies by middle school students does not show a significant difference according to the level of father education. This may result from the fact that fathers spent less time with their children whatever their level of education is. It has been found that all of the foreign language learning strategies show a significant difference according to the students' answer of the question "When was the last time you read a book of English stories suitable for your level?" It has also been found that in almost every sub-dimension, the strategies used were more and more often as reading story books was more often. The reason for that may be about the motivational situation that occurs as a result of the increase in the number of students' showing interest to the classes as they had a habit of reading story. It is aimed to increase the vocabulary level of the students, to motivate the students to participate in the learning process, to increase the school achievements and to activate the thinking strategies with the use of vocabulary learning strategies.